

השיעור השבועי

של הגאון רבי משה יוחאי רוז שליט"א | רב ק"ק תפילה למשה' וראש כולל פלא יועץ' לוד

מנהגי ראש חודש

מידי יום ראשון בשעה: 19.00 | בית הכנסת 'תפילה למשה' רחוב המצביאים 5, לוד

נושאי השיעור:

א. אכילת לחם בסעודת ראש חודש. ב. לחם משנה בסעודת ראש חודש. ג. 'יעלה ויבוא' בברכת המזון. ד. טוב לברך מתוך הספר. ה. סעודת ראש חודש שחל בשבת אימתי יעשה. ו. אם יש איסור עשיית מלאכה בראש חודש. ז. שלש רגלים כנגד האבות וראשי חדשים כנגד השבטים. ח. ראש חודש חג לנשים. ט. תספורת בראש חודש. י. להרבות בצדקה בראש חודש. יא. כגדי ראש חודש. יב. הדלקת נרות בראש חודש. יג. כפורים היו רגילים לאכול בשר עגל. יד. רבי משה בן מכיר בעל "סדר היום". טו. רבי יחיאל מיכל אפשטיין בעל "ערוך השלחן".

וסוכות מי שלא אמר יעלה ויבוא בברכת המזון אינו חוזר, כי אין חובה גמורה, ובכל זאת בודאי שיש מצוה.

סעודת ראש חודש כסעודת פורים

ד. הפרי מגדים (סימן תיט במשבצות זהב) הביא ראייה לפטור סעודת ראש חודש מאכילת פת, שהרי הטור (סימן תיט) השווה בין סעודת ראש חודש לסעודת פורים, ובסעודת פורים עצמה כתב המגן אברהם (סימן תרצה סק"ט) שאין חובה לאכול פת, ולפי זה הוא הדין בראש חודש. ובאמת שלענין סעודת פורים עצמה יש מחלוקת, וכתבו הפוסקים (ראה בספרי "עטרת זהב" עמוד רכב) שלמרות שמן הדין יתכן שסעודת פורים אינה צריכה להיות בפת דוקא, מ"מ נכון לחוש לכתחלה לדעת הפוסקים הסוברים שצריכה פת, ואם כן הוא הדין בראש חודש, נכון להשתדל לאכול סעודה בפת למרות שאין זה חובה גמורה. וכן כתב הכף החיים (סימן תיט אות ב) שירא שמים יצא ידי כולם ויאכל פת. אמנם זה לא מצד חובה אלא מצוה, (וראה בספר "פתח שערי שמים" ח"ה עמוד שצח).

לחם משנה בראש חודש

ה. בספר כף החיים (סימן תיט אות ב) כתב דבר חידוש, שצריך בר"ח לבצוע על לחם משנה. וזה לשונו: ויש לבצוע גם כן על שתי ככרות, כדי לכבדו יותר מן החול, והמכבד את המצוות שכרו כפול ומכופל. ע"כ. וחזר על הלכה זו גם לגבי חול המועד (סימן תקל אות ד). והפוסקים תמהו מנין לו חידוש זה, הרי כל הטעם שעושים לחם משנה הוא משום שירד לחם כפול ביום ששי, ואפילו לגבי יום טוב פלפלו הפוסקים אם צריך לעשות לחם משנה, כי זה לא מוסכם שביום טוב לא היה יורד מן. ומר אבי שליט"א בשו"ת מציון אורה (ח"ב סימן כא) האריך בזה מאד

אכילת לחם בסעודת ראש חודש

א. בראש חודש יש מצוה לעשות סעודה, וכמו שכתב מרן השלחן ערוך (סימן תיט). והפוסקים דנו האם יש חובה לאכול לחם או לא.

עיקר סעודה היא בלחם

ב. בדרך כלל אנחנו רואים שעיקר סעודה זה עם לחם, כמו שכתוב בספר דניאל (ה, א) 'בלשאצר מלכא עבד לחם רב', ופירש במצודת ציון שם: כל סעודה קרויה על שם הלחם. וזה כבר כתוב ברש"י על התורה (בראשית לא, נד; ויקרא כא, יז) ובקהלת (י, יט) ובחולין (ז: ד"ה אל תלחם). וראינו ככה אצל יוסף הצדיק שאמר 'שימו לחם' (בראשית מג, לא) וכונתו לסעודה. וכן אצל שאול המלך, ששאל את יהונתן בנו 'מדוע לא בא בן ישי אל הלחם' (שמואל א' כ, כז) ויש עוד הרבה מקומות שמהם רואים שעיקר הסעודה זה על הלחם. ולפי זה כשהש"ע כותב להרבות בסעודה אולי כונתו עם לחם. ונידון כזה ישנו גם לגבי פורים האם חייבים לאכול לחם או לא.

ג. ויש ראייה שזה לא חובה גמורה, שהרי יש לנו כלל לגבי הזכרות של מעין המאורע בברכת המזון, אם שכח ולא אמר, מתי צריך לחזור ומתי לא. והכלל הוא כזה (על פי המבואר בברכות דף מט:), אם יש חובה לאכול סעודה פת או חוזר, ולכן בשבת חוזר אם לא אמר 'רצה והחליצנו', וכן בליל הסדר ולילה ראשון של סוכות שיש חובה לאכול כזית או חוזר אם לא אמר 'יעלה ויבוא', אבל אם לא אמר יעלה ויבוא בראש חודש לא צריך לחזור (וכמו שנדבר בהמשך), וכן מי שלא אמר 'על הניסים' בחנוכה ופורים לא חוזר, משמע שאין חובה גמורה. אבל מצוה ודאי שיש, שהרי גם בחול המועד ובשאר הסעודות של פסח

נימוקי אורח חיים סימן תרצב ס"ק ב) שממה שאמרו לוקחים את "העגלים" בה"א הידיעה, משמע שזה היה דבר ידוע ומפורסם שאוכלים בשר עגלים בפורים.²

ולפי זה כשם שבפורים יש חובה לאכול בשר כך בר"ח יהיה חובה באכילת בשר. אמנם זה לא מוסכם, כי יש שפוטרים גם בפורים מאכילת בשר, ואם כן גם בר"ח אין חובה. ומכל מקום נכון וראוי לאכול בשר ולשתות יין בראש חודש, וטוב לב משתה תמיד.

להוסיף משהו לכבוד ראש חודש

ט. בספר ערוך השלח³ (סימן תיט) תמה מאד למה לא נהוג אצלנו לעשות סעודה. והוא אומר כיון שהדין הזה לא מוזכר בגמרא, וגם הבית יוסף דחה חלק מהראיות של הרוקח (שהזכרנו בשיעור הקודם), אז לכן הקלו בזה. ומכל מקום כתב שהמהדרים מוסיפים איזה מאכל בסעודה שיהיה לכבוד ר"ח, למשל יוסיף איזה פרי או ליפתן, העיקר שלא יעבור עליו ר"ח כאילו זה יום רגיל.

'יעלה ויבוא' בברכת המזון

י. תיקנו לנו לומר 'יעלה ויבוא' בברכת המזון ומוסיפים אותה בברכת רחם, זה כתוב בגמרא במסכת שבת (דף כד.) שנחלקו האמוראים אם צריך להזכיר יעלה ויבוא, ומסיקה הגמרא שלהלכה מזכיר. ולמה תיקנו דוקא שם, למה לא יוסיף בברכת ההודאה היכן שמזכירים על הניסים בחנוכה ופורים? כתבו התוספות (שם) כיון שיעלה ויבוא הוא תפילה ותחנונים, תיקנו אותה בברכת בונה ירושלים שגם היא תפילה שיאמר את זה ביחד.

מי ששכח לומר 'יעלה ויבוא'

יא. מי ששכח ולא אמר יעלה ויבוא בברכת המזון, אם לא אמר עדיין ברוך אתה ה' של בונה ירושלים יחזור ליעלה ויבוא. ואם סיים את הברכה, ועדיין לא התחיל ברכת הטוב והמטיב, יאמר בלי שם ומלכות: 'ברוך אשר נתן ראשי חודשים לעמו ישראל לזכרון'. ולמה בלי שם ומלכות? כי אין חובה לאכול פת.

2. ועל פי זה כתבתי בס"ד בספר "עטרת זהב" (עמוד רכד) שיש לפרש מה שאמרו במגילה (דף ז.) שרבי יהודה נשיאה שלח לרבי אושעיא אטמא ד"עגלא תילתא". ולמה שלח לו עגל דוקא, כי כן היה מנהגם. ומצינו בפסחים (דף סח:) שרב יוסף היה אוכל "עגל" בחג השבועות שניתנה בו תורה, וי"ל דגם בפורים חזרו וקבלו את התורה (כמ"ש בשבת פח.) היו אוכלים "עגלים".

3. לרבי יחיאל מיכל אפשטיין, אבד"ק נובהרדוק, היה חמיו של הנצי"ב מואלוז'ין (בזיווג שני). ספר "ערוך השלח" נכתב לפי סדר השלחן ערוך, אך בצורה מורחבת של הטעמים והשיטות בפוסקים (בדומה לספר ה"לבוש"). הוא הוסיף לחבר גם ספר 'ערוך השלחן העתיד', העוסק בהלכות שלא נזכרו בשלחן ערוך, כמו זרעים, קרבנות, טהרות, מלכים. ר' יחיאל מיכל נפטר בשנת תרס"ח.

בראיות מדברי התלמוד והמדרשים, ולמסקנא ביום טוב כן צריך לבצוע על לחם משנה, אבל בראש חודש וחול המועד מנין שגם צריך.

ו. אבל האמת היא שהכף החיים לא התכוון שזו חובה לבצוע על לחם משנה, אלא כתב שיש לעשות זאת מתורת הנהגה, כדי להוסיף כבוד לר"ח וחול המועד. ולמה, כי הרוקח (סימן רכח) כתב שיש מצוה לאכול בר"ח כמו במועד, ואם אתה אוכל פרוסת לחם רגילה זה לא ניכר, אבל כשאתה לוקח שתי לחמים ובצוע עליהם זה נותן יקר וגדולה לסעודה. לכן אם יש לאדם שתי לחמניות והוא יכול לבצוע על שניהם הנה מה טוב, אבל אם לא יכול אז זה לא חובה, כי זה רק הנהגה טובה.¹

בשר ויין בראש חודש

ז. האם יש מצוה לאכול בשר ולשתות יין בראש חודש? יש כלל ידוע 'אין שמחה אלא בבשר ויין' (פסחים קט.), ולכן בימים שיש חיוב שמחה אז יש מצוה לאכול בשר, כמו בימים טובים. ולפי זה אם יש בראש חודש חובת שמחה אז צריך בשר ויין, אבל אם אין בו חיוב שמחה אז אין צורך. ויש בזה דעות בפוסקים.

ח. אפשר ללמוד את זה ממה שהטור דימה את סעודת ר"ח לפורים, ולגבי פורים הרמב"ם (פ"ב מהלכות מגילה הלכה טו) כתב: כיצד חובת סעודה זו? "שיאכל בשר" ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו. ע"כ. משמע שיש חובה לאכול בשר בסעודה. ובאמת שכך היה המנהג בזמן הגמרא לאכול עגלים בפורים, שאמרו (ב"מ עה:): מגבת פורים לפורים וכו', אבל לוקחין את העגלים ושוחטין ואוכלים אותן, והמותר יפול לכיס של צדקה. ורש"י פירש שהמותר הכונה למה שלא יספיקו לאכול בפורים. וכתבו האחרונים (צפנת פענח וקרית מלך על הרמב"ם שם, ובספר

1. בספר "פתח שערי שמים" לאחי הגאון הרב פנחס רז שליט"א (ח"ה עמוד שצט) העיר על החומרא הזאת ממה שכתב החיד"א בספר מחזיק ברכה (סימן תיט סק"ג) שמהר"ם פאפיראש בספר אור צדיקים הביא מנהג מקומות שמרבים נרות לכבוד ראש חודש כמו בשבת וי"ט. וסיים ע"ז החיד"א: והמנהג הנכון הוא לעשות שינוי בהדלקה משבת וי"ט, דהדלקת ראש חודש מנהג, וגם אינו אלא בקצת מקומות, והדלקת שבת חובה ולכל ישראל, ובזה יתרבה כבוד ראש חודש ויגדל כבוד שבת וי"ט. ע"כ. וטענה זו שייכת גם לגבי לחם משנה, שלמרות שראוי לתת כבוד לראש חודש ולחול המועד, מ"מ ראוי להבחין בדברים שבשבת וי"ט יש בהם חיוב מן הדין, שלא לנהוג בהם ממש בראש חודש ובחיה"מ. בפרט שסעודת שבת היא מחוייבת מן הדין, שלא כסעודת ר"ח שאמרו בגמרא (ברכות מט:) שתלוי ברצונו של האדם. אבל כתב שאפשר ליישב את ההערה הזו לפי מ"ש הבן איש חי (ש"ב פרשת ויקרא אות יא), שאותם שדרכם להדליק בשבת שתי נרות, ידליקו בר"ח ג"כ שתי נרות, שאם ידליק נר אחד במה ניכר ר"ח על ימות החול, שהרי בחול גם דרכם להדליק נר אחד, כדי שלא ישבו בחושך. וטענה זו שייכת גם לגבי בציעת הפת, שאם יבצע על לחם אחד במה יהיה ניכר ר"ח על ימי החול, אלא אם כן דרכו לאכול תמיד פרוסה שאז יכול לבצוע על השלימה ובוזה יהיה ניכר מעלת ר"ח.

אם יש איסור עשיית מלאכה

טז. יש מחלוקת ראשונים האם ראש חודש מותר בעשיית מלאכה. במסכת ערכין (דף ד:): כתוב שר"ח לא אסור בעשיית מלאכה, וכן מפורש בגמרא בחגיגה (דף יח.). וקשה על זה ממסכת מגילה (דף כב:): לגבי העולים לתורה שבר"ח וחווה"מ עולים ארבעה, ונתנו טעם בגמרא שכיון שאין בהם ביטול מלאכה על ידי שמאריכין בתפילה. ומשמע שר"ח הוא כחווה"מ שאסור במלאכה, ולכן אין חשש ביטול מלאכה במה שמוסיפים עוד עולה לתורה.

יז. יש בזה כמה תירוצים, התוספות (שבת כד. ד"ה או"ד) תירצו שמן הדין אין ר"ח אסור בעשיית מלאכה, ומה שאמרו במסכת מגילה שבראש חודש אין בו ביטול מלאכה לעם הוא מנהג בעלמא שאין רגילין לעשות מלאכה. תירוץ אחר כתוב במדרכי מגילה (סימן תתו) בשם ר"י, שמלאכה כבידה כגון לחרוש ולזרוע אסור גם לאנשים, ועל זה דיברו במסכת מגילה, אבל מלאכה קלה מותר.

איסור מלאכה לנשים

יח. אבל רש"י במסכת מגילה ביאר שמה שאמרו שראש חדש אין בו ביטול מלאכה, היינו שאין בו ביטול מלאכה כל כך, שאין הנשים עושות מלאכה בהן. וכתב: שמעתי מפי מורי הזקן ז"ל, שניתנה להם מצוה זו בשביל שלא פרקו נזמיהן בעגל. והיינו מה שאמרו בפרקי דרבי אליעזר (פרק מה): שמעו הנשים מה שאמר אהרן 'פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם', ולא רצו ליתן נזמיהן לבעליהן, ואמרו להם, אתם רוצים לעשות פסל ומסכה תועבת ה' שאין בו כח וכו', ונתן להם הקב"ה שכרן בעולם הזה שהן משמרות ראשי חדשים יותר מן האנשים, ושכר לעולם הבא שהן עתידות להתחדש כנשר נעוריהן, כמו המולד של ראשי החדשים. ע"כ. וכך אמרו בירושלמי תענית (פ"א ה"ו): אותם נשים שנוהגות שלא לעשות מלאכה בראש חודש - מנהג הוא.

שלש רגלים כנגד האבות וראשי חדשים כנגד השבטים

יט. והטור (סימן תיט) כתב בשם אחיו רבי יהודה טעם לדבר, שהמועדים נתקנו כנגד האבות, פסח כנגד אברהם, שאמר 'לושי ועשי עוגות' ופסח היה, שבועות כנגד יצחק, שתקיעת השופר של מעמד הר סיני היה בשופר מאילו של יצחק, סוכות הוא כנגד יעקב, שכתוב בו 'ולמקנהו עשה סוכות', ושנים עשר חדשי השנה שגם הם נקראים מועדים הם כנגד י"ב שבטים. כי כל ר"ח היה אמור להיות כמו יום טוב, אבל בזמן שעם ישראל חטאו בעגל נלקח להם המועד וניתן לנשים שלא חטאו בעגל. ויש בזה גם עוד טעמים גם לפי הפשט וגם לפי הסוד, והביאם אחי שליט"א בספר "פתח שערי שמים" (ח"ה עמוד תיד ואילך).

מתי אומרים 'למדני חוקיך'

יב. אם לא אמר את המילים 'בונה ירושלים', אלא רק הזכיר שם השם, שאמר ברוך אתה ה', אז כבר לא יכול להזכיר יעלה ויבוא, אלא יסיים את הברכה ויאמר 'אשר נתן'. אבל לא יאמר 'למדני חוקיך', כיון שיש כלל שלא אומרים למדני חוקיך באופן שאין ברכתו לבטלה, דהיינו בכל מקרה שהשכחה שלו לא גורמת לו לחזור על הברכה אז לא מבטלים ברכה והופכים אותה לפסוק, כי 'למדני חוקיך' אומרים רק במקרה שאין ברירה, כמו למשל אדם שלא אמר רצה והחליצנו בשבת, ואמר ברוך אתה ה' - אז שיאמר למדני חוקיך, כדי שלא יצטרך לחזור לראש. ולכן כאן כיון שאם לא יאמר יעלה ויבוא לגמרי, לא צריך לחזור אז לא יאמר למדני חוקיך.

יג. מי ששכח וכבר התחיל את ברכת הטוב והמטיב, ונזכר אחרי שהזכיר שם ה', אז אינו צריך לחזור, אלא יסיים ברכת המזון.

"אמר עם הספר"

יד. רבנו חיים פאלאג'י בספר רוח חיים (סימן תכד) כתב אשרי אדם שמברך ברכת המזון מתוך סידור, כדי שלא ישכח לומר יעלה ויבוא, ורע ומר שאוכל דגים ובשר לשובע נפשו ואומר שזה לכבוד ראש חודש, ותיכף הוא שוכח להזכיר יעלה ויבוא של ראש חודש! ואת ההנהגה הזאת לברך מתוך הספר הוא כותב בכמה מקומות מספריו, וגם מזכיר זאת בהלכות חנוכה ופורים לגבי על הניסים. והביא לזה את הרמז הידוע "אמר עם הספר - ישוב מחשבתו הרעה..."

סעודת ראש חודש שחל בשבת

טו. מה הדין אם ר"ח חל בשבת, שהרי בין כה עושים סעודת שבת. יש שיטה שבמקרה כזה יש לדחות את הסעודה ליום ראשון, כמו שנוהגים בפורים משולש. דעה זו כתובה בספר המנהגות של רבנו אשר מלוניל (דף לה). בשם רבנו יצחק אלפסי - הר"ף, ולפי דבריו יערוך שלחן ביום ראשון (שזה ב' לחודש) ויעשה סעודה לכבוד ר"ח. וכך כותב הב"ח (בסימן תיט) וגם הט"ז (סימן תיט ס"ק א) להלכה. ואילו המגן אברהם (סימן תיט ס"ק א) עשה כעין פשרה וכתב שימשוך את סעודה שלישית עד אחרי השקיעה ואז יעלה לו גם כאילו עשה ביום ראשון. אבל בשער הציון (ס"ק ד) כותב שאין זה מועיל כי בין כה אנשים מאריכים בסעודה שלישית עד אחרי השקיעה. לכן כתב במשנה ברורה (ס"ק ב) שיש להוסיף מאכל מיוחד. והנהגה זו כתובה גם בשיירי כנסת הגדולה (סימן תיט הגהת ב"י אות א) ומובא באליה רבה (סימן תיט). וכך כתב גם רבי חיים פאלאג'י בכף החיים (סימן לד אות כא) והבן איש חי (פרשת ויקרא הלכה י). ויש דעה נוספת בספר גנזי חיים (לרבי חיים רייזנער, סימן תיט) שהביא דברי האחרונים שהמנהג לעשות הסעודה בסעודת השבת עצמה, דהיינו שסעודה אחת עולה לכאן ולכאן.

להקדיש את הזמן לתורה

כ. מרן השלחן ערוך כתב (בסימן תיז ס"א) שמותר בר"ח לעשות מלאכה והנשים שנהגו שלא לעשות מלאכה הוא מנהג טוב. רואים שהוא הלך כפירוש רש"י שמניעת מלאכה בר"ח היא לנשים ומתורת מנהג. למרות זאת יש שכתבו שאדם שלא עושה מלאכה זה טוב, אך כותב החיד"א (כסא רחמים עמ"ס סופרים פ"י הלכה ה) שזה בתנאי שיקדיש את הזמן הזה לתורה ולא יכלהו בהבל וריק.

תספורת בראש חודש

כא. בצוואת ר' יהודה החסיד (סימן מה) כותב שלא להתספר בר"ח ואפילו אם זה בערב שבת. והביאוהו להלכה הכנסת הגדולה (סימן רס) והמגן אברהם (סימן רס). אבל מרן החיד"א בשו"ת יוסף אומץ (סימן לז) כותב שאמנם מדברי הרדב"ז (שו"ת סימן תרפז) מוכח שלא היה נוהג שלא להסתפר בר"ח, מ"מ שמע מאביו שראה להרבנים הגדולים מהר"י זאבי ומהר"א יצחקי שהיו נזהרים, אבל לגבי הצפרניים לא היו נזהרים שלא לגזוז אותם בראש חודש כשחל ערב שבת. וזה למרות שבצוואת רבי יהודה החמיר גם שלא ליטול הצפרניים. וכנראה בגלל שזה שנוי במחלוקת, והטעם משום שגדילתם יותר מהירה וניכרת ויש רגילות לקוצצם בתדירות גבוהה. ולפי השו"ע (סימן תקלב) אפילו בחול המועד מותר לקצץ צפרניים א"כ כל שכן בר"ח, והרמ"א אסר. ולכן בזה לא נמנעו החכמים הנ"ל לפי שסמכו על השלחן ערוך. ולמעשה כתב החיד"א בספר מחזיק ברכה (סימן רנא סק"ה) שרבים נהגו שלא להסתפר בר"ח. ולכן ראוי לכתחילה שלא להסתפר בראש חודש, אלא אם כן באופן שאין לו אפשרות אחרת.

להרבות בצדקה בראש חודש

כב. רבי חיים פאלאג'י בספר כף החיים (סימן לד אות כד) כותב שיש להרבות צדקה בראש חודש, ושמי שעושה כן שכרו כפול משאר הימים. והוסיף לשבח שם את סוחרי העיר "נא אמון" שבמצרים, שנוהגים להפריש בראש חודש סך גדול, כל אחד לפי העסק שלו, כדי לתת ממנו לעניים וארחי ופרחי, וכותב שאין ספק שהיא הזכות שעמדה להם להיות עשירים.

בגדי ראש חודש

כג. בספר "סדר היום" (כוונת ההלל בר"ח) כותב שמי שלובש בגדים מעולים ויפים משל חול בראש חודש, נראה שראוי לחוש למנהג וצריך להחזיק בו. וכך כותב גם החיד"א בספר מחזיק ברכה (סימן תיט סק"ב) בשם מהר"ם פאפיראש בספר אור צדיקים: שיש מצוה גדולה ללבוש בגד מיוחד לראש חודש.

"חמש חליפות שמלות"

כד. ויש לזה רמז יפה שכתב רבי חיים פאלאג'י בספר כף החיים (סימן לד אות כא) 'חמש חליפות שמלות', 'חמש' הוא ראשי תיבות, חודש, מועד, שבת. אמנם צריך שהבגדים של שבת יהיו יותר מהודרים וטובים משל ראש חודש, ובראש חודש ילבש כמו חול המועד. ומי שנמצא בעבודה וצריך ללבוש בגדי עבודה אז לפחות כשהוא בא לתפילה בבית הכנסת יחליף את בגדיו.

הדלקת נרות בראש חודש

כה. יש מנהג שמוזכר באחרונים להדליק נרות בראש חודש, זה מובא בפרי חדש (סימן תיט). וכך כותב גם החיד"א בספר מחזיק ברכה (סימן תיט סק"ג) בשם מהר"ם פאפיראש בספר אור צדיקים. והבן איש חי (פרשת ויקרא הלכה יא) כתב שמנהג ותיקין להדליק נרות בליל ר"ח. וכתב שהמנהג בביתו להדליק בר"ח ארבעה נרות, אבל העניינים אין להעמיס עליהם שתי נרות בר"ח, אלא ידליקו נר אחד.

נרות כנגד העולים

כו. ורבנו אליעזר פאפו בספר חסד לאלפים (סימן רסג סק"א) כתב שטוב להדליק לליל שבת שבע פתילות כנגד שבעה עולים של שבת, וביום טוב חמש כנגד חמשה עולים של יום טוב, ובראש חודש ארבע כמנין העולים לספר תורה. ומנהג זה מובא גם בכף החיים (סימן רסג אות ט וסימן תיט אות ז). יהי רצון שנוכה בקרוב לגאולה השלימה "מזבח חדש בציון תכין ועולת ראש חודש נעלה עליו". אכ"ר.

4. לרבי משה בן מכיר, שהיה מקובל גדול בתקופתו של האר"י. ספר "סדר היום" הוא ספר הכולל בתוכו את "הסדר שיעשה האדם בימיו ובלילותיו, בשבתות ובמועדים, סדר כל השנה בשבתו בבית ובלכתו בדרך, בשכבו ובקומו" (כלשון ההקדמה). ויש בו הנהגות יקרות ומיוחדות. כאן המקור הראשון לנוסח "מודה אני" הפותח את ברכות השחר. קברו נמצא בעין זיתים קרוב לקבר רבי יהודה ברבי אילעאי.

הגליון יו"ל בחסות

GrafPrint
דפוס דיגיטלי | שלטים | טוויזורים | לעיצוב

08-9256712

רח' המלאכה 7, א.ת. הצפוני, תל אביב
www.graf-print.co.il

כתיבת השיעור והקלדה:

הרב יהונתן שמאי 054-859-0021

הגליון יו"ל על ידי

כולל "פלא יועץ" לוד

להנצחות: 052-764-7844

הזמנת הרב לשיעורים:

058-764-7844

בכל עניני הגליון:

r7647844@gmail.com

שיעורי שבת קודש

שעה 13:30 בביהמ"ד יביע אומר

שעה 14:45 בביהכ"ס תפילה למשה

השיעורים מועברים בשידור חי

בקול הלשון *6761

לארכיון השיעורים:

03-617-1068 שלוחה 33

שיעוריו של מורנו הרב שליט"א

יום ראשון - השיעור המרכזי

בבית הכנסת "תפילה למשה"

רח' המצביאים 3, לוד. בשעה 19:00

יום רביעי

כולל "רבי אליעזר הגדול"

רח' רמז 14, לוד. בשעה 20:00

יום חמישי

בית המדרש "יביע אומר", בשעה 19:00